

Oma-arviointi

**Tulevaisuuden sosiaali- ja
terveyskeskus –ohjelman
arviointipäivä 7.4.2021**

Heidi Muurinen, kehittämispäällikkö

Juha Koivisto, tutkimuspäällikkö

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Oma-arvioinnin tarkoitus

- Ensisijaisesti oman kehittämistoiminnan tueksi ja ohjaamiseksi, toissijaisesti THL:n kansallisen arvioinnin käyttöön
- Oma-arviointi kuvaa ja arvioi kehittämistoimenpiteiden edistymistä ja niiden avulla saavutettuja tuloksia (Hankeopas 2020, s. 32)
- Koska THL:n rekisterien seurantamittarit kuvaavat ohjelman hyötytavoitteiden tulosten saavuttamista, oma-arvioinnin painopiste on hyödyllistä pitää hankkeiden prosessitavoitteiden (konseptien, ratkaisujen tai toimintamallien toimeenpano) ja hankkeiden tarkempien tulostavoitteiden arvioinnissa.

Käsitteet

(lähde: oma-arvioinnin raportointipohja)

- **Kansalliset hyötytavoitteet:**
  - sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmalla on viisi kansallista hyötytavoitetta. Ne kuvaavat asiaintiloja, joita ohjelmalla kansallisesti tavoitellaan.
- **Hankkeen tavoitteet eli tulostavoitteet:**
  - kuvaavat alueellisen hankkeen omia tarkennettuja hyötytavoitteita kunkin kansallisen hyötytavoitteen alla.
- **Hankkeen prosessitavoitteet:**
  - Kehittämistoiminnan välitavoitteita, jotka tulee saavuttaa matkalla kohti hyötytavoitteita.
- **Kehittämistoimenpiteet:**
  - toimenpiteitä, joiden avulla hankkeen prosessitavoitteet ja lopulliset tavoitteet voidaan saavuttaa.

Kolmenlaiset tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet - esimerkkejä

I. Kansalliset hyötytavoitteet

- 1) Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
- 2) Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
- 3) Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
- 4) Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
- 5) Kustannusten nousun hillitseminen

II. Tulostavoitteet

- **Ohjelman hyötytavoitteet tai hankkeiden tarkempia omia tulostavoitteita:**
  - Pääsy kiireettömään hoitoon 7 vuorokauden sisällä
  - Lapsiperheiden sosiaalihuollon mukaisiin palveluihin vastataan 7 vrk:n kuluessa
  - Erinomainen asiakaskokemus
  - Ammattiryhmien väliset roolit ja työprosessit ovat selkeät, toiminnan päällekkäisyydet ja hukka ovat vähentyneet.

III. Prosessitavoitteet

- **Hankkeiden kehittämistoimenpiteiden tavoitteet, joilla hyöty- ja tulostavoitteet saavutetaan:**
  - Palveluohjauksen ja neuvonnan malli on käyttöön otettu 1.1.2023 mennessä
  - Sähköinen perhekeskustoiminta on käynnistynyt osana virtuaalista sote-keskusta

IV. Kehittämistoimenpiteet:

- **Toimenpiteitä, joiden avulla hankkeen prosessitavoitteet ja lopulliset tavoitteet voidaan saavuttaa:**
  - Palveluohjauksen ja neuvonnan mallin suunnittelu ja kokeilu
  - Organisoiduttu digitaalisista palveluista kehittävien henkilöiden kanssa ja avattu keskustelu.

Tulos- ja prosessiarviointi

Arviointiasetelma ja lähtötilanne

TULOS -JA PROSESSITAVOITTEET	MITTARIT/KRITEERIT	TIEDONKERUUN JA ARVIOINNIN MENETELMÄT	LÄHTÖTILANTEEN ARVIOINNIN TULOKSET
Tulostavoite: Seitsemässä päivässä kiireettömälle lääkärikäynnille 1.1.2023 alkaen	Tulosmittari: T3-aika Toteutuneet kiireettömän lääkärikäynnin odotusajat, yli 7 päivää odottaneet, %	T3 tilastollinen seuranta kuukausittain Avohilmo 3 kk välein	T3 = 33 arkipäivää Yli 7 päivää odottaneita 45 %
Prosessitavoite: Asiaksegmentoinnin toimintamalli käytössä alueella 31.8.2022	Prosessimittari Kehittämisen eteneminen ja onnistuminen: Suunnittelu, Kokeilu, Käyttöönotto.	Arviointikeskustelut	Käytössä perinteinen ajanvaraus kiireettömälle lääkärikäynnille soittamalla; odotusajat kasvaneet; lääkärivaje, asiakkaat kiukkuisia

Prosessi- ja tulosseuranta puolen vuoden välein

TEHDYT KEHITTÄMISTOIMENPITEET JA PROSESSITAVOITTEIDEN SEURANNAN JA ARVIOINNIN TULOKSET

Uuden asiakkuuksien segmentointiin perustuvan toimintamallin suunnittelu saatu valmiiksi 31.1.2021, haasteita segmenttien määrittelyssä. Pilotointi kolmella terveysasemalla 3 kk. keväällä 2021; ammattilaisten ja asiakkaiden kokemukset hyviä.

TULOSTAVOITTEIDEN SEURANNAN JA ARVIOINNIN TULOKSET

Huhtikuussa 2021 pilottiasemilla T3 = 9 arkipäivää ja yli 7 päivää odottaneita 10 %.

Huomiot lähtötilanteen oma-arvioinnista

- Tulos- ja prosessitavoitteiden sekä kehittämistoimenpiteiden erot eivät ole aina selvät ja erilaisten käsitteiden käyttötapa vaihtelee oma-arviointien välillä
  - Tärkeintä on, että tavoitteet ja keinot ovat hankkeille itselleen selvä ja että niiden oma-arviointi tukee ja auttaa suuntaamaan hankkeen kehittämistyötä
- Oma-arviointiraporttien rakenteissa näkyvät myös erilaiset jäsennykset siitä, mitkä prosessitavoitteet ja mitkä mittarit kytetään mihinkin ohjelman hyötytavoitteeseen
  - Tämä on luonnollista, sillä tavoitteet kytkeytyvät toisiinsa, mutta vaikeuttaa hieman yhdenmukaisen kansallisen raportin kokoamista → hankkeiden tiivistelmän rakentaminen hyötytavoitteiden mukaan
- Syksyn arvioinnissa osasta oma-arviointeja puuttui lähtötilanteen arviointi tulosmittareilla tai nykyisiä toimintatapoja kuvaamalla
  - Joissain oma-arvioinneissa keskityttiin lähtötilanteen sijaan kuvaamaan tulevaisuuden prosessitavoitteita, käytettäviä mittareita tai kehittämisen etenemistä – ja osalla nämäkin vielä tarkentuvat
- Lähtötilanteen arvioinnin mittarien raportointiin pelkästään taulukkona tai liitteenä ilman kirjoitettua arviointia– onko väärinymmärryksen mahdollisuus kansallisen raportoinnin kokoamisessa? → Jatkossa tiivistelmän hyödyntäminen

Oma-arviointi keväällä 2021

- Kevään 2021 oma-arviointi tehdään kevään tilannetta koskien (ei tarvitse olla huhtikuun tilanne).
- Kevään oma-arviointi raportoidaan lisäämällä kevään arviointitiedot lähtötilanteen arviointiraporttiin, jolloin etenemistä voidaan peilata lähtötilanteeseen.
- Oma-arviointiraportti tallennetaan viimeistään 15.5. Innokylään.
- Lisäksi tehdään tiivistelmä Innokylään arvioinnin tuloskohtaan:
  - Tiivistelmään tehdään neljä osiota, yksi tekstikappale jokaisesta hyötytavoitteesta
  - Tiivistelmään vain arvioinnin tulokset ja tulkinnat, ei tiedonkeruun tapoja tai pelkkää dataa

Lue lisää

soteuudistus.fi

thl.fi/sote-uudistus
» Tulevaisuuden sosiaali-
ja terveyskeskus

Seuraa aihetta somessa
#sote #tulevaisuudensote

